

2.

Humus pochádza z

ZUZKIN HUMUS

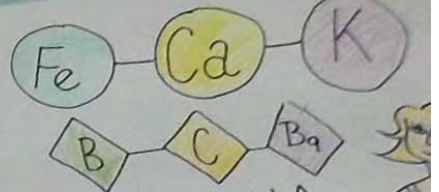
HUMMUS = HUMUS = CÍČER = RÍMSKY HRACH

„Humus nie je žiadny humus!“

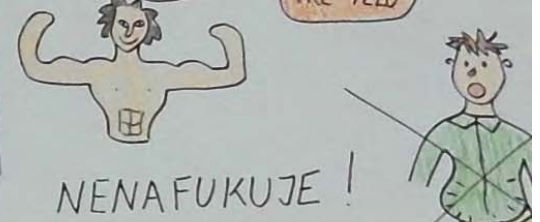
1. ČO JE HUMUS?

Prečo je humus zdravý?

VLÁKNINA

VHODNÝ PRE CÉLIAT

↓ CHOLESTEROL

↓ CUKOR V TELE

3. KTO JU POZNAL?

KRÁĽ RICHARD I.
JEŽIŠ KRISTUS - KRÁĽ LEVIE SRDCE

FOTOPOSTUP

- ČO POTREBUJEME:
- 200g CÍČERU (DEŇ VOPRED NAMÁČENÝ)
  - 1 CITRÓN
  - 5 PL TAHINI
  - 1 BOBKOVÝ LIST
  - 2-3 PL OLIVOVÉHO OLEJA
  - SOLI, ČIERNE MLETÉ KORENIE, MLETÁ RASCA, MLETÁ PAPRIKA
  - 2 STRUČÍKY ČESNAKU
  - ČERSTVÁ PETRŽELENOVÁ VNĀŤ

NAJUBLUBENEJŠIE ZVIERATA

KONĚ

SÚ PEKNÉ, MILÉ, MÚDRE, ŠIKOVNÉ

PLEMENÁ KONÍ

PLŇOKRVNÍKY

- citlivé, náživné, ľahšie ľahšie
→ anglické, arabské, plnokrvné

ARABSKÝ PLŇOKRVNÍK

CHLADNOKRVNÍKY

- pokojné, ľahšie kŕmiť a chovať
→ školské, úžitkové, kŕmivo

FRANCOUZSKE ŤAŽNÉ PLEMENO - COMTOIS

STROKRVNÍKY

- silné, pracovité, kŕmiť
→ kŕmivo, úžitkové, školské, kŕmivo

OLDENBURSKÝ KON

HIPOTERAPIA

- pomáha ľuďom zdravotne postihnutým a s psychickými poruchami

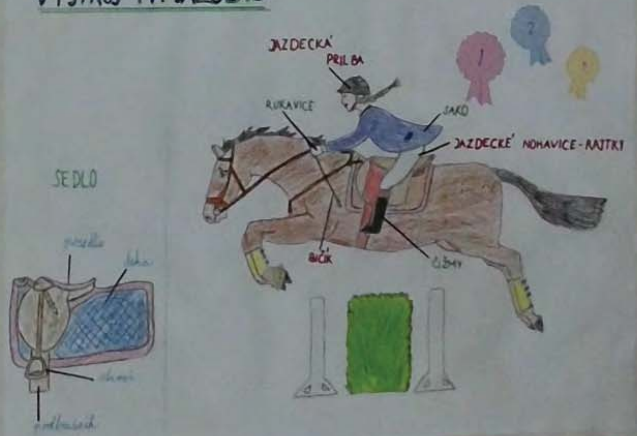

LIEČBA

VYUŽITIE

JAZDECTVO

VÝSTROJ NA JAZDENIE

LESNÍCTVO

KONĚ SÚ STÁLE POMOCNÍKMI PRI ŤAŽBE DREVA

ŤAŽNÉ PLEMENÁ: NORIK, HUCULSKÝ KŇ

MOJE KRESBY

NA HODINE INFORMATIKY

KUFRIK PRE KONIKY NA ČISTENIE

SPÁNOK KONÍ

KONĚ SPAJÚ 3-4 HODINY DENNE VÄČŠINOU POSTŮJACKY

STAROSTL

TIGRE

Patia medzi **člád** mačkovité **rod** veľké mačkovité šelmy **druh** tigris. Sú nočnými lovcami. Vo voľnej prírode dosahujú dĺžku tela aj do 3,30m a váhu až 380kg. Sú to dravé kôrne lovcy, predovšetkým kopytníky, no aj napríklad veľkej sily a čulým zmyslom musí dlhé hodiny loviť. Sú to väčšinou samotáři ale zároveň sú spoločenský. Za posledných 10 rokov stratili 93% svojej populácie, pretože sa paradyji medzi ohrozené zvieratá. V divočine sa pohybuje len okolo 3000-4000 tigrisov. Tigris sa v jednom vrhu môže narodiť 6 mláďat, ale môže aj 3-4. Narodia sa slepe a čiastočne slyšiaci. Medzi matkou a malými sa vytvára silné puto. Samce sa o výchovu detí starajú, všetko odháva na matke. Počas prvých mesiacoch pijú len mlieko a mäso sa začínajú raziť až len 2 mesiace. Už o pár mesiacoch ich začne matka učiť loviť, samotáre začínajú oho loviť. Udržujú sa cez deň v štrke plavajú sa bábäťka ich menšie aj napriek svojej veľkosti

DRUHY

V dnešnej dobe poznáme 10 druhov. No jeden z nich, Trinil, vyhynul v prehistorických dobách.

1. TIGER BENGÁLSKY
 - žije v Indii, Nepále a Bangladeši a je to najväčší druh tigris.
 - žije najmä v lužných pastvinách, subtropických a tropických dažďových pralesoch ale aj v mokřinách a suchých lesoch. Samec váži okolo 180-260kg a samice len okolo 140kg.

2. TIGER INDOČÍNSKY
 - žije v Kambodži, Číne, Thajsku a Vietname.
 - voj život prežívajú najmä v lesoch s horskými a kopcovitými oblastami.
 - váha samca sa odhaduje na 150-195kg a samice na 100-130.
 - zvykne sa nazývať aj Corbett

3. TIGER MALAJSKÝ
 - exkluzívne sa nachádza v južnej časti Malajského polostrova.
 - od roku 2014 sa množstvo týchto tigrisov vo voľnej prírode odhaduje na menej ako 500 jedincov.
 - váha samca je okolo 48-130kg zatiaľ čo ženy len medzi 24-88kg.

4. TIGER SIBÍRSKY
 - obýva len jeden región na ďalekom Sibíri - Amur Ussur.
 - celkový počet tigrisov tohto druhu žijúcich vo voľnej prírode sa odhaduje na 400 jedincov.
 - radí sa medzi najväčšie mačkovité šelmy aké kedy existovali.
 - samec váži od 180-310kg a samice 100-170kg.
 - v porovnaní s inými tigrami majú svetlejšie odtenenie.

5. TIGER ČÍNSKY
 - je najväčšie ohrozené druh tigris a patrí medzi jedného z 10 najohrozených zvierat na svete.
 - samci sa váhovo pohybujú okolo 130-180kg a samice medzi 100-110kg.
 - tigris čínsky sa vyznačuje mimoriadne úzkou lebku, dlhým nosom a sýťou oranžovou farbou srsti.

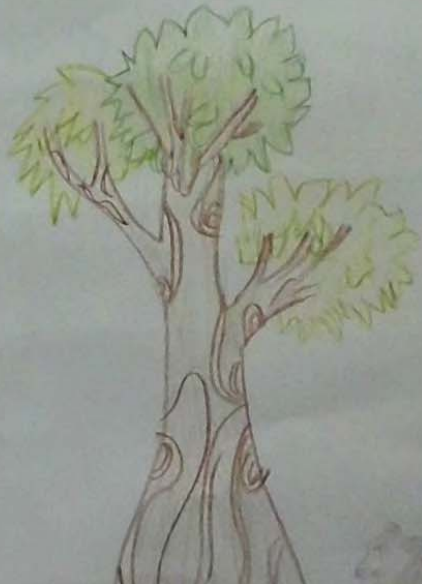

6. TIGER SUMATRANSKÝ
 - obýva len jediné miesto a to je ostrov Sumatra.
 - celková populácia sa pohybuje okolo 400-500 jedincov a vidieť ho možno najmä v ostrovných národných parkoch.
 - považuje sa za najmenší druh tigris, váhovo sa samci pohybujú na 100-140kg a samice 75-110kg.
 - tento druh sa vyznačuje tmavšou svojou srstí a viacerými temne rozmiestnenými pruhmi a dlhšou hľavou a fúzmi.

ZAUJÍ AVOSTI

Ak sa stretnú dva tigre porádava sa veľkú dobu rovníkom, ktorý vzniká prudkým vyfúknutím vzduchom. Hlava a papule vznikajú dosky hlavy, krásne a manokoví vrazomí obklopenie bokov. Ak sa porreš tigrisov, do očí je merta pravepodobnosť se na teba rautáci.

Krajina vychádzajúceho slnka

Japonská vlajka

Ostrov Okinawa

KARATE

空手道

KARA TE DO

HISTÓRIA

Karate alebo Karate Dó je bojové umenie pochádzajúce z Japonského ostrova Okinawa. Toto bojové umenie sa vďaka svojmu čínskemu pôvodu nazývalo „Čínska ruka“. Karate bolo prvýkrát predvedené japonskej verejnosti v roku 1922. V roku 1958 usporiadala asociácia prvé celojaponské majstrovstvá v karate. V športovom Karate existujú 3 disciplíny - Kata, Kumite a Tameshiwari. Na Slovensku sa cvičí štýl Go-Ju-Ryu.

Hora Fudži (3776 m n. m.)

Japonská čerešňa Sakura

Japonská architektúra

TRÉNING

Skladá sa z častí:

1. Rozcvička: beh, natáhovanie
2. Posilovanie: Vhodnou formou posilovania je kruhová forma, pri ktorej cvičíme bez oddechu. 20 drepan, 20 klikov, 20 sklápacích, 20 brúškov
3. Technika: postoje, údery, kopy, kryty
4. Kumite: nácvik boja vo dvojici

KIMONO

- kabi - kabát
- Sode - rukáv
- Obi - opasok
- ← rukavice
- ← Zubon - nohavice

KUMITE

Nácvik techniky boja
Japonské označenie pásma na ktoré útočíme alebo bránime:

1. džodan - označuje krk a hlavu
2. čudán - označuje trup a brucho
3. godan - od pásu nižšie

Bia-obi sa v dnešnej podobe začal objavovať v 14. až 15. storočí ako doplnok samurajov. Bol vyrobený z obnosených siet rodíčov alebo siet majstra. V rôznych školách karate sa farby opaskov líšia.

VTÁCTVO V ZIME

T RASOCHVOST BIELY

V lese žijú rôzne druhy vtákov, napríklad dravé vtáky (oroš, skalný), spevavé vtáky (sykorka belasá, strádka žltá, slávik), hmyzožravé vtáky (belorotka domová), vtáky živiace sa rastlinnou potravou (fetrov hlucháň), tiež poľovné vtáky (bažant, obyčajný).

Spevavé vtáky.
Spevavé vtáky sú väčšinou menšie a majú dobre vyvinutý hlasový ústroj. Hlasovým prejavom spevavých vtákov je ich typický spev. Spevom ohraničujú územie, na ktorom hniezdia a získavajú potravu. Živia sa rastlinnou a živočíšnou potravou, ale viaceré spevavce sa živia najmä hmyzom.

CIAN BIELY

PRÍTKA DOMOVÁ

Vtáky potrebujú pre svoj život vhodné životné prostredie, dostatok potravy a vhodné miesta na hniezdenie.

Na základe dĺžky trás a trvania týchto presunov ich môžeme rozdeliť do niekoľkých základných skupín.

STALE VTÁKY: počas svojho života sa príliš nevzdávajú od svojho hniezdiska a potravu si zaobstarávajú iba v najbližšom okolí.

STAHOVAVÉ: počas roka podnikajú medzi hniezdiskom a zimoviskom dlhé, presne smerované presuny.

Dravé vtáky

Typickým znakom dravých vtákov je hákovitý zobák, silné pazury ktoré používajú na lov. Pri love im pomáha vynikajúci zrak. Živia sa menšími a drobnými živočíchmi tým zabraňujú ich premožneniu, udržiavajú biologickú rovnováhu. Dravce patria medzi chránené živočíchy.

Hmyzožravé vtáky zabraňujú premožneniu hmyzu. Vtáky živiace sa rastlinnou potravou rozširujú trusom semená rastlín. Poľovné vtáky môžu podľa zákona o poľovníctve poľovníci loviť v stanovenom čase v poľovných revíroch.

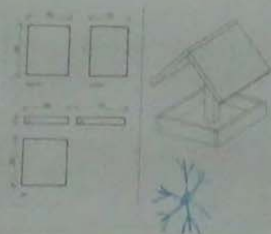
SÝKORKA BELASÁ

LABUŤ VEĽKÁ

Aj my ľudia môžeme prispieť k zlepšeniu životného prostredia pre vtákov, napríklad umiestňovaním vhodných budok na stromy, kde môže hniezdiť (uzatvorené budky), alebo v zimnom období ich prikrmovať (otvorené budky).

Nákres na urobenie si vlastnej vtácej budky pre zimné prikrmovanie vtákov.

CMORIKOVÁ Melánia

Vtáctvo v zime

STRÁDKA ŽLTÁ

MOJA ZUBÁRKA JE DOKTORKA DENISA JURKENÍKOVÁ. ORDINUJE V ZUBNOM CENTRE NAGORKEHO ULICI.

ZUBY

NA ČO SÚ ZUBY?

- ZUBY SA NACHÁZAJÚ V ÚSTACH
- POUŽÍVAME ICH NA TO, ABY SME MOHLI ROZHRYZNÚŤ POTRAVU NA MALÉ KÚSKY, KTORÉ SA DAJÚ PREHLTNÚŤ
- PREDNÉ ZUBY SÚ NA ODHRYZNUTIE POTRAVY - NAZÝVANÉ REZÁKY
- ZADNÉ ZUBY SLŮŽIA NA ROZŽUTIE POTRAVY PLOCHU - NAZÝVANÉ STOLIČKY

DVA DRUHY ZUBOV:

- PRVÉ ZUBY SA NAZÝVAJÚ MLIČNÉ, LEBO RASTÚ V DETSTVE (JE ICH 20)
- TIETO ZUBY ZAČNÚ VYPADÁVAŤ ASI V ŠIESTICH ROKOCH
- NA ICH MIESTO SA NÁM ZAČNÚ PREREZÁVAŤ DRUHÉ, TRVÁLE ZUBY (JE ICH 32) SÚ TO PEVNÉ ZUBY A MALI BY VYDRŽAŤ VEĽA ROKOV.

Z ČOHO SA SKLADÁ ZUB?

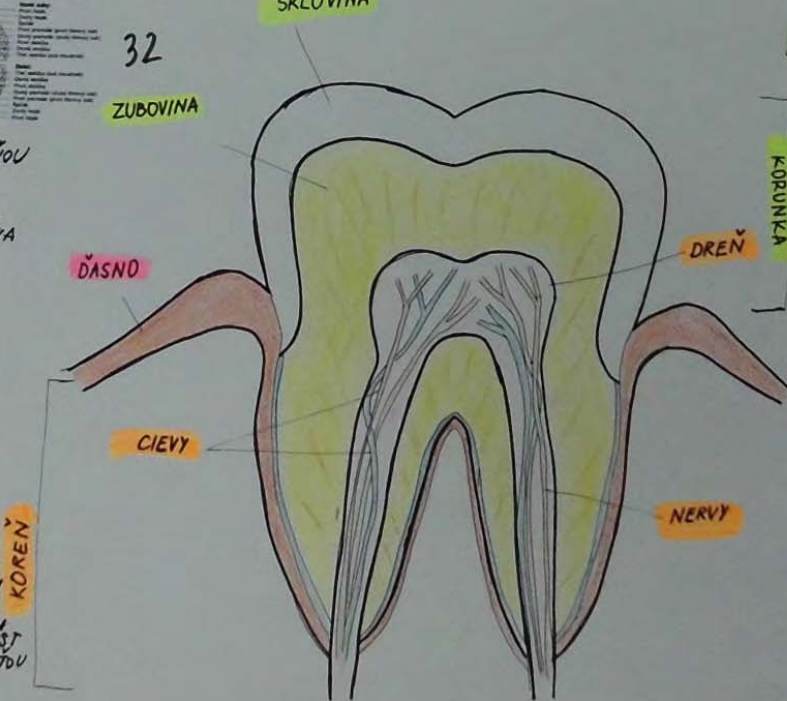
- ČASŤ ZUBA, KTORÚ VIDNO, SA NAZÝVA KORUNKA - JE POKRYTÁ TVRDOU BIELOU SKLOVINOU, POD ňOU JE ZUBOVINA - PRIPOMÍNA KOSŤ.
- ČASŤ ZUBA, KTORÁ JE UKRYTÁ V ĎASNE, SA NAZÝVA KOREŇ. MÄKÁ ČASŤ ZUBA JE DREŇ, SÚ TAM CIEVY A NERVY.

ĎASNO:

ZDRAVÉ ĎASNÁ SÚ ROVNAKO DÔLEŽITÉ AKO ZDRAVÉ ZUBY.

CHOROBY ZUBOV

- ZUBNÝ KAZ** - JE TO NARÚŠENIE SKLOVINY A ZUBOVINY
- ZÁPÁL ĎASÍEN - PREJAVUJE SA - KRYŠANÍM
  - Z ĎASÍEN
  - ZAPACHOM ZÚST
  - OPLIACH, BOLESTOU
  - TEPLOTOU

ZUBNÝ KAZ ZUBÁR MUSÍ VYVRTAŤ, POTOM ZUB VPLNIŤ ZUBNOU PLOMBOU

PEČATENIE ZUBOV SÁ ROBI NA TRVÁLIČI ZUBOCH, NAJPRV ZUB TREBA VYČISTIŤ. POTOM SA NA ZUB DÁ MOĎ TEKUTINA, KTORÁ MUSÍ TRVÁLIČU USAMŤ KEĎ TO USEJEM TAK SA NA TO DÁ BIELA TEKUTINA „MLIBČKO“, KTORÁ SA NAKONIEC ROZSVIETI ZUBNOU LAMPOU A VYTVRÍ.

ČISTENIE ZUBOV

DROBNÉ ZVŠKY POTRAVIN A NÁPOJOV SA V ÚSTACH ZHNEŠAJÚ A VYTVÁRAJÚ PŮVLAK, KTORÝ PEVNE DRŽÍ NA ZUBOCH A SPŮSOBUJE ZUBNÝ KAZ. PRETO ČISTENIE ZUBOV JE DÔLEŽITÉ HLAVNE RÁNO A PRED

- ČO POUŽÍVAME NA ČISTENIE ZUBOV:
- ZUBNÁ KEFKA
  - ZUBNÁ PASTA
  - MEDIZUBNÁ KEFKA
  - ZUBNÁ NIŤ
  - JEDNOZVÄZKOVÁ ZUBNÁ
  - ÚSTNA VODA
  - DENTÁLNA HIGIENA

ČO JEŠŤ A PIŤ ABY BOLI ZUBY ZDRAVÉ:

MLIEKO OBSAHUJE VÁPNIK, KTORÝ PROSPIEVA ZUBOM. KEĎ PIŤ A JEŠŤ VEĽA OVOCIA A ZELENINY, NAŠE ZUBY BŮ SILNÉ A ZDRAVÉ.

SLADKOSTI A SLADKÉ NÁPOJE SÚ ŠKODLIVÉ PRE ZUBY.

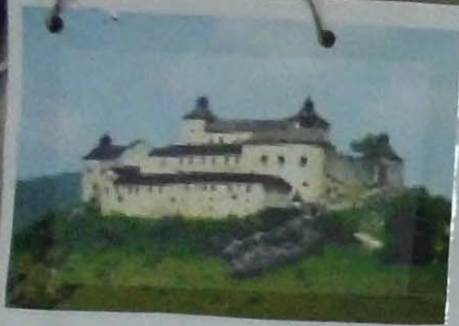
STAOJČEK NA ZUBY

NIKEDI ZUBY NERASTÚ ROVNÉ. TÁTO CHYBA SA DÁ NAPRÁVIŤ NOŽENÍM ZUBNÉHO STAOJČEKA.

ZUBKOVÁ VILA

V MNOHÝCH PRÁJNÁCH JE ZVYK, ŽE KEĎ DIEŤAŤU MLIČNÝ ZUB, POLOŽÍ HO PRED SPANÍM NA ZUBKOVÁ VILA SI HO ODNEJIE A NECHÁ POD ňOU.

PREVENTÍVNE PREKHMOKY U ZUBÁRA SÚ VEĽKÉ. ZUBÁR PREZRIE ZUBY A ĎASNÁ A KONTOVA SÚ ZDRAVÉ.

HRAD KRÁŠNA HÔRKA

PRÍSTUP A OKOLIE

HRAD SA NACHÁDZA NAD OBCOU KRÁŠNOHORSKÉ PODHRADIE. POZORUHODNÝM PRÍRODNÝM VÝTVOROM JE KRÁŠNOHORSKÁ ZASKYŇA, KTORÁ SA NACHÁDZA NEĎÁLEKO V OBCI KRÁŠNOHORSKÁ ĽUHÁ LÚKA.

EXTERIÉR A INTERIÉR

NAJVYŠÍ OBJEKT JE PALÁČ S OBRANOU VEŽOU. ANDRÁŠOVCI POSTAVILI NOVÚ BRÁNU POD DELOVOU BAŠTOU. DALI PRESTAVAT BAŠTU NA KAPLONKU. V PRÍZEMNÝCH PRIESTOROCH HRADU DALI VYBUDOVAT KRYPTU A V ~~BAŠTE~~ KRÍDLE PIETNÉ PRIESTORY.

NA HRADĚ SA NACHÁDZA MUCŤARENĚ, ZBIERKA STREDOVEKÝCH ZBRANÍ, STRELNÝCH ZBRANÍ A ZBIERKA ORIENTÁLNEHO PŮVODU A HISTORICKÉHO NÁBYTKU A OBRAZOV. V DOLNOM HRADĚ JE KUCHYŇA A HUDBNÝ SALÓN SO VZÁČNOU ZBIERKOU HUDBNÝCH NÁSTROJOV.

POVESTI A LEGENDY

BEĎE KOVSKÉ NOČNÉ VÝJAZDY 1526 NADOBUDLI TAKÝ ROZMER, ŽE I ŽRI VYSLOVEN JE DO NENA SATIRASÍ OD STRAŇNI ČUDIA NA ~~SETERI~~, SPISI A LIPTOV. STRAŇVAL KOSTOLNÉ ZVONY A NA NÁDŇORT DÁVAL LUTĚ KANŇY A TALSŇNÉ MINCE RAZIL V ~~POŠKONCA~~.

POŽIAR A REKONŠTRUKCIA

10.3.2012 VPRUKU ROSHNĚV POŽIAR PRICŇM SA POŠKONCA STRECHA A HORNÝ INTERIÉR GŇTICKÉHO HRADU. TEĎA Z PREDŇMŇ REKONŠTRUKCIA TAK ŽĚ JE HRAD NEDOSTUPNÝ PREDPOKLAD UKONČENIA 2016.

ČO SÚ ZUBY?
 Zuby sa tvoria z tvrdých zložiek nazývaných sa - zubná sklovina, zubná kôstka.

NAČO SÚ NAM ZUBY?

- Spracovanie potravy - káča
- Tvorba krvi a enzýmov
- Funkčné funkcie

PRÍKLAD ZUBOV ALERU AKO VYZERÁ ZUB Z VNÚTRA?

A. KORUNKA 1. zubná sklovina
 2. zubná kôstka
 3. zubná kôstka
 4. zubná kôstka
 5. zubná kôstka
 6. zubná kôstka
 7. zubná kôstka
 8. zubná kôstka

STAROSTLIVOSŤ O ZUBY

Ročníková práca, Zuzana Ďurková, II.D, šk. rok 2014/15

SCHEMA ČISTENIA ZUBOV:

1. NAJPRVÝ ČISTENIE VONKAJŠIE PLOŠKY ZUBOV - ZACHOVANIE V PRÁZDNEJ ÚSTNEJ POKOJE ZACHOVANIE PRÍRODNEJ BARVY ZUBOV
2. DOKONČENIE ČISTENIA VONKAJŠIE PLOŠKY ZUBOV
3. ROZKROJENIE ČISTENIA VNÚŠNÝCH PLOŠKY ZUBOV
4. ROZKROJENIE ČISTENIA VNÚŠNÝCH PLOŠKY ZUBOV

TECHNIKA ČISTENIA ZUBOV:

EXISTUJE ŠESŤ VERZIÍ ČISTENIA ZUBOV: 1. METODA BRUSHING, 2. METODA FLOSSING, 3. METODA IRIGÁTOR, 4. METODA WATER JET, 5. METODA AIR FLOW, 6. METODA AIR POLISHING

1. BRUSHING
 ČISTENIE SA ČINIA ZVONOK PLOŠKY PASTOU A ZUBNÝM PASTOM.

2. FLOSSING
 ČISTENIE SA ČINIA ZVONOK PLOŠKY PASTOU A ZUBNÝM PASTOM.

3. IRIGÁTOR
 ČISTENIE SA ČINIA ZVONOK PLOŠKY PASTOU A ZUBNÝM PASTOM.

4. WATER JET
 ČISTENIE SA ČINIA ZVONOK PLOŠKY PASTOU A ZUBNÝM PASTOM.

5. AIR FLOW
 ČISTENIE SA ČINIA ZVONOK PLOŠKY PASTOU A ZUBNÝM PASTOM.

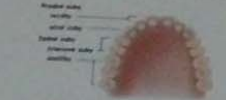
6. AIR POLISHING
 ČISTENIE SA ČINIA ZVONOK PLOŠKY PASTOU A ZUBNÝM PASTOM.

DETI DO 9 ROKOV BY MALI DOČISTIŤ ZUBY

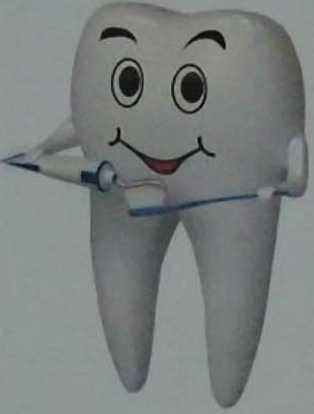
ČLOVEK SA NARODÍ BEZ ZUBOV A V PRÍBEHU ŽIVOTA SA MU VYMENIA DVA TYPY ZUBOV.

MLEČNÉ ZUBY: 20 ZUBOV, KTORÉ ZACÍNajú RÁST MEDZI 5. S. MESIACOM ŽIVOTA

TRVÁLE ZUBY: 32 ZUBOV, 8 REZÁKOV, 4 OČNÉ ZUBY, 8 ČERNOVÝCH ZUBOV, 12 STOLIČIEK

ZUBY TVORIA CHRUP. CHRUP JE U KAŽDÉHO ČLOVEKA INÝ A LÚDIA SA DAJÚ PODLA CHRUPU IDENTIFIKOVAŤ PODOBNE AKO PODLA ODTLAČKOV PRSTOV.

POMÔCKY NA SPRÁVNE ČISTENIE:

ZUBNÁ PASTA: MALI MALO KLÁPKU, BEŽNE V HRADE. KLÁPKA A KAŽDÝ PRÍPADOVÝ JE TREBA STAROSTLIVO UPRAVŤ A VYČISTIŤ MEDZERA.

ZUBNÁ PASTA: MALI MALO KLÁPKU, BEŽNE V HRADE. KLÁPKA A KAŽDÝ PRÍPADOVÝ JE TREBA STAROSTLIVO UPRAVŤ A VYČISTIŤ MEDZERA.

ZUBNÁ NIŤ: SLUŽ NA DOČISTOVANIE PRÓSTORU MEDZI ZUBAMI.

INTERDENTÁLNÁ KEFKA: TIEŽ SA MOU ČISTIŤ MEDZOVÝCH PRÓSTOROV.

VĚTNA YODA: ZLEPŠUJE SYCH ALÉ POUŽÍVA, NEKRAJÍDÍ ŽUBNÝM PRÍPADOVÝM NA FLUORIDACIU ŽUBOV, SLAŽE ÚSTNÝM POKOJOM ŽUBOV. MALI SHRNÚŤ VYTVORIŤ SLEDOVÝ ŽUBA A ŽUBNÝM POKOJOM ŽUBOV.

TABLETKY NA KONTROLU ČISTENIA ZUBOV: PO VYČISTENÍ ŽUBOV POUŽÍVAŤ TABLETKY NA KONTROLU ČISTENIA ZUBOV.

ZUBNÝM POKOJOM ŽUBOV: POPULÁRNY DOPLNKOVÝ SPÔSOB ČISTENIA ZUBOV.

ZUBNÝ KAZ

ZUBNÝ KAZ JE TO VLASTNE ZMÄKNUTIE ZUBNEJ SKLOVINY V MIESTE SA ZUB SFARBI DO HNEDA AŽ ČIERNA

PREČO ZUBNÝ KAZ VZNIKÁ?

- 1. NEDOSTATOČNÁ ÚSTNA HYGIENA A TVORBA PLAGU
- 2. ZDRAVÁ STRAVA - SLADKOSTI, SLADENÉ NÁPOJE
- 3. ZÁR A POSTAVENIE ZUBOV RYHY V ZUBOCH
- 4. DOSTATOK SLIN
- 5. PÁLY ĎASIEH
- 6. ČIERNÉ ZVÝŠENÁ KAZIVOSŤ ZUBOV

ČIERNÉ, ŽE MÁME ZUBNÝ KAZ?

ČIERNÉ, ŽE MÁME ZUBNÝ KAZ?

AKO SA ODSTRÁNI ZUBNÝ KAZ?

- 1. ZUBNÝ KAZ ODSTRÁNI ZUBNÝ LEKÁR.
- 2. TMAVÉ MIESTA VYVĚŤA, VYČISTIŤ A VYPLNIŤ.
- 3. AK JE KAZ VEĽMI VEĽKÝ, ZUB VYTRHNE.
- 4. AK ČLOVEK PRIDE O VŠETKY ZUBY, ZUBAR MU VYROBÍ ZUBNÚ NAHRADU - PROTÉZU.

ČO MÔŽEME UROBIŤ SAMI ABY SME MALI ZDRAVÉ ZUBY?

1. SPRÁVNE A PRAVIDELNE SI ČISTIŤ ZUBY
2. NAVŠTĚVOVAŤ ZUBNEHO LEKÁRA - KVOĽ PREVENTÍVNYM PŘEHLIADKAM

SPRÁVNE ČISTENIE ZUBOV:

1. ZUBY SI ČISTIŤE PRAVIDELNE, KAŽDÝ DEN, RANO A VEČER.
2. ČISTIŤE SI ICH DOSTATOČNE DLHO - ASPOŇ 3 MINUTY.
3. DOORŽIAVATE SPRÁVNY POSTUP A TECHNIKU ČISTENIA ZUBOV.

POSTUP PRI ČISTENÍ ZUBOV:

1. PRED ČISTENÍM SI RAZ POKOJNE VYPĽACHNEME ÚSTA, ABY SME ODSTRÁNILI ČERSTVÉ ZVÝŠKY POTRAVY
2. REPKOU NEHREBNEME PRILÉ TLAČÍŤ ABY SME NEPOŠKODILI ŠAŠNA
3. DOORŽIAVATE SPRÁVNY SCHEMU ČISTENIA ZUBOV, KTORÁ ZABEZPEČÍ, ŽE NEZABUDNEME OČISTIŤ ŽIAZNU ZUBNÚ PLOCHU.

PRI SPRÁVNEJ STAROSTLIVOSŤI

PRACOVALA: ZOJA ŠAMINOVÁ
TRIEDA: ILC

K.ROK: 2014/2015

PIESKOMIL MONGOLSKÝ

Pieskomil mongolský

je hlodavec – musí stále niečo hryzť, lebo mu zuby stále rastú a tak si ich brúsi. Ponaša sa tak trochu na myš je vzdialený príbuzný kľokana. Hlava je veľká, má výrazné oči. Uši sú menšie, nevyrazne ochipené. Srst na tele je hustá a lesklá, podobne je ostrsený aj chvost, ktorý je ukončený nevyraznou štetkou.

Zadné končatiny sú dlhšie ako predné, viac sú osrstené zadné chodidlá s malými pazúrkami. Pieskomil mongolský je pieskovožltej, okrovožltej alebo sivožltej farby, na brucho a bokoch má krémovú alebo belavú farbu. Okrem prírodného sfarbenia (zlatý aguti) sa chovajú aj tieto farebné mutácie: biele s červenými očami, čierne, zlaté s červenými očami, sivé aguti, fialové, bridlicové, bielo-čierne a „trikolórne“. Čuch veľmi dobrý, zrak slabší hlavne do diaľky.

Zaujímavosti – na Slovensku nežijú vo voľnej prírode. V obchode s exotickými zvieratami je možné zakúpiť pieskomila mongolského. V Kalifornii v Amerike nie je možné ich chovať, lebo je to nebezpečné pre poľnohospodárstvo.

Bývajú v norách vyhrabaných v zemi a to v kolóniách viacerých samcov a samic. V teráriu alebo kletke sa im pripraví podstielka z hoblin a prichystá sa im hniezdo alebo nora zo slamy, ktorú nahryzú na malé časti.

Voľne žijúce pieskomily sa živia semenami, korenkami rastlín, trávami, hmyzom a jeho larvami. V zajatí ich krmíme lupaným ovsom, pšenicou, prosom, slnečnicou a konopným semenom, vetvičkami ovocných stromov a krikov, koreňovou zeleninou, čerstvým ovocím, pupavou, trávou, ďatelinou, lucernou, šalátom, granulovanými koncentrátmi pre hlodavce, suchým chlebom a vareným vajcom. Zjedia aj múčne červy a čvrčky.

14. APRÍLA 2015

Aktívne sú vo dne i v noci. V období párenia samce i samice podupávajú zadnými nohami. Pária sa len alfa samce a samice v kolónii. Samica je gravidná 25 až 29 dní. Mláďatá sa rodia holé a slepé. Vo veku 2 týždňov majú srst a podnikajú krátke výpravy v okolí hniezda. Vo veku 2,5 týždňa otvárajú oči a v troch týždňoch prestávajú sať mlieko. Mláďatá sú hlučné – piskot, na ktorý rodičia reagujú.

21. MARCA 2015

21. MARCA 2015

29. MARCA 2015

Pieskomil mongolský

Rad: hlodavec

Čeľaď: pieskomilovité

Rozšírenie: Stepi a polopúš Mongolsko, Kazachstan, vnútorné Mongolsko – severná a severovýchodná Čína, Rusko

Miery: Dĺžka tela 22–27 centimetrov (s chvostom)

Telesná teplota: 37,5–39 °C

Dĺžka chvostu: 7–12 cm

Váha: 60–120 gramov

Dĺžka života: v zajatí žijú 2–4 roky

Doba gravidity: 25–29 dní

Počet mláďat: 2–8,

3 až 4x ročne

Macka

Průběh vývoje
 1. Průběh vývoje od 1. až 7. miliónu let před současností. První macka - asijská macka - byla asijská macka. První macka, která žila v Evropě, byla asijská macka. První macka, která žila v Americe, byla asijská macka.

2. Průběh vývoje od 7. až 1. miliónu let před současností. První macka, která žila v Evropě, byla asijská macka. První macka, která žila v Americe, byla asijská macka.

3. Průběh vývoje od 1. až 0. miliónu let před současností. První macka, která žila v Evropě, byla asijská macka. První macka, která žila v Americe, byla asijská macka.

4. Průběh vývoje od 0. miliónu let před současností. První macka, která žila v Evropě, byla asijská macka. První macka, která žila v Americe, byla asijská macka.

5. Průběh vývoje od 0. miliónu let před současností. První macka, která žila v Evropě, byla asijská macka. První macka, která žila v Americe, byla asijská macka.

6. Průběh vývoje od 0. miliónu let před současností. První macka, která žila v Evropě, byla asijská macka. První macka, která žila v Americe, byla asijská macka.

Brilantová macka

Brilantová macka je velmi vzácná a její kožní zbarvení je velmi krásné. Její kožní zbarvení je velmi krásné a její kožní zbarvení je velmi krásné. Její kožní zbarvení je velmi krásné a její kožní zbarvení je velmi krásné.

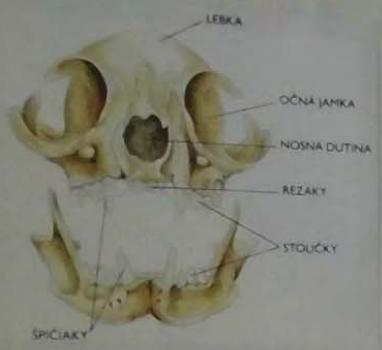
Macka je zvíře, které má velmi krásné kožní zbarvení. Její kožní zbarvení je velmi krásné a její kožní zbarvení je velmi krásné. Její kožní zbarvení je velmi krásné a její kožní zbarvení je velmi krásné.

NOHA MAČKY

Mačka má velmi krásné nohy. Její nohy jsou velmi krásné a její nohy jsou velmi krásné. Její nohy jsou velmi krásné a její nohy jsou velmi krásné.

Mléčná žláza: 26 kusů
 Jazyk: 20 kusů

Zmyslové orgány

NOS A FÚZY MAČKY

UCHO MAČKY

OČI MAČKY

Mačka má velmi krásné zmyslové orgány. Její zmyslové orgány jsou velmi krásné a její zmyslové orgány jsou velmi krásné. Její zmyslové orgány jsou velmi krásné a její zmyslové orgány jsou velmi krásné.

Mačka má velmi krásné zmyslové orgány. Její zmyslové orgány jsou velmi krásné a její zmyslové orgány jsou velmi krásné. Její zmyslové orgány jsou velmi krásné a její zmyslové orgány jsou velmi krásné.

Mačka má velmi krásné zmyslové orgány. Její zmyslové orgány jsou velmi krásné a její zmyslové orgány jsou velmi krásné. Její zmyslové orgány jsou velmi krásné a její zmyslové orgány jsou velmi krásné.

Mačka má velmi krásné zmyslové orgány. Její zmyslové orgány jsou velmi krásné a její zmyslové orgány jsou velmi krásné. Její zmyslové orgány jsou velmi krásné a její zmyslové orgány jsou velmi krásné.

Pavol Emanuel Dobšinský

*16.3.1828 +22.10.1885

...na ulici Pavla Dobšinského
... Rimavská Sobota

Jem chotím do školy
Moju školu Dobšinského 3.11.1975 keď zbol
pobližný nákladný kamión Nasmr. Takle na
škola Pavla Dobšinského prvého učiteľa 1995

Osmenná soška Pavla Dobšinského pred knižnicou v ZŠ P. Dobšinského v Rimavskej Sobote.
Osmenná soška Pavla Dobšinského pred knižnicou v ZŠ P. Dobšinského v Rimavskej Sobote. Súčasťou sú sošky 23. októbra 1889 pri prechode 134. ročníka jeho narodenia a v číslu 14 ročníka Dobšinského rozprávkeho čítania.

Nástenka v 1. pavilóne na medziposchodí venovaná Pavlovi Dobšinskému

Časťou do jedálne stretávajú denne Pavla Dobšinského

...Dobšinského ...

Pamätná izba Pavla Dobšinského v ZŠ Pavla Dobšinského

Socha Pavla Emanuela Dobšinského na námestí Štefana Marka Domanya v Rimavskej Sobote. Odhalená bola v 21. októbri 2015. Jej autorom je akademický sochársky Aneta K.

Pamätná tabuľa na rodnom dome Pavla Emanuela Dobšinského v Sĺavočoch

Rodný dom Pavla Emanuela Dobšinského v Sĺavočoch

Lo života Pavla Emanuela Dobšinského

Práz svoje života - kázal a učil, vychovával mladých i starých, gazdovál, zberal ľudové bytvy, učelil sa aj zahraničí. Bol všestranne nadaný okrem pedagóga, evanjelického fira, spisovateľa, zberateľa a vyznateľa ľudových rozprávok bol aj prekladateľ, publicista, redaktor, kritik, básnik a literárny historik.

Práz svoje života - kázal a učil, vychovával mladých i starých, gazdovál, zberal ľudové bytvy, učelil sa aj zahraničí. Bol všestranne nadaný okrem pedagóga, evanjelického fira, spisovateľa, zberateľa a vyznateľa ľudových rozprávok bol aj prekladateľ, publicista, redaktor, kritik, básnik a literárny historik.

Práz svoje života - kázal a učil, vychovával mladých i starých, gazdovál, zberal ľudové bytvy, učelil sa aj zahraničí. Bol všestranne nadaný okrem pedagóga, evanjelického fira, spisovateľa, zberateľa a vyznateľa ľudových rozprávok bol aj prekladateľ, publicista, redaktor, kritik, básnik a literárny historik.

Práz svoje života - kázal a učil, vychovával mladých i starých, gazdovál, zberal ľudové bytvy, učelil sa aj zahraničí. Bol všestranne nadaný okrem pedagóga, evanjelického fira, spisovateľa, zberateľa a vyznateľa ľudových rozprávok bol aj prekladateľ, publicista, redaktor, kritik, básnik a literárny historik.

Práz svoje života - kázal a učil, vychovával mladých i starých, gazdovál, zberal ľudové bytvy, učelil sa aj zahraničí. Bol všestranne nadaný okrem pedagóga, evanjelického fira, spisovateľa, zberateľa a vyznateľa ľudových rozprávok bol aj prekladateľ, publicista, redaktor, kritik, básnik a literárny historik.

Práz svoje života - kázal a učil, vychovával mladých i starých, gazdovál, zberal ľudové bytvy, učelil sa aj zahraničí. Bol všestranne nadaný okrem pedagóga, evanjelického fira, spisovateľa, zberateľa a vyznateľa ľudových rozprávok bol aj prekladateľ, publicista, redaktor, kritik, básnik a literárny historik.

Práz svoje života - kázal a učil, vychovával mladých i starých, gazdovál, zberal ľudové bytvy, učelil sa aj zahraničí. Bol všestranne nadaný okrem pedagóga, evanjelického fira, spisovateľa, zberateľa a vyznateľa ľudových rozprávok bol aj prekladateľ, publicista, redaktor, kritik, básnik a literárny historik.

Práz svoje života - kázal a učil, vychovával mladých i starých, gazdovál, zberal ľudové bytvy, učelil sa aj zahraničí. Bol všestranne nadaný okrem pedagóga, evanjelického fira, spisovateľa, zberateľa a vyznateľa ľudových rozprávok bol aj prekladateľ, publicista, redaktor, kritik, básnik a literárny historik.

Práz svoje života - kázal a učil, vychovával mladých i starých, gazdovál, zberal ľudové bytvy, učelil sa aj zahraničí. Bol všestranne nadaný okrem pedagóga, evanjelického fira, spisovateľa, zberateľa a vyznateľa ľudových rozprávok bol aj prekladateľ, publicista, redaktor, kritik, básnik a literárny historik.

Práz svoje života - kázal a učil, vychovával mladých i starých, gazdovál, zberal ľudové bytvy, učelil sa aj zahraničí. Bol všestranne nadaný okrem pedagóga, evanjelického fira, spisovateľa, zberateľa a vyznateľa ľudových rozprávok bol aj prekladateľ, publicista, redaktor, kritik, básnik a literárny historik.

Práz svoje života - kázal a učil, vychovával mladých i starých, gazdovál, zberal ľudové bytvy, učelil sa aj zahraničí. Bol všestranne nadaný okrem pedagóga, evanjelického fira, spisovateľa, zberateľa a vyznateľa ľudových rozprávok bol aj prekladateľ, publicista, redaktor, kritik, básnik a literárny historik.

Práz svoje života - kázal a učil, vychovával mladých i starých, gazdovál, zberal ľudové bytvy, učelil sa aj zahraničí. Bol všestranne nadaný okrem pedagóga, evanjelického fira, spisovateľa, zberateľa a vyznateľa ľudových rozprávok bol aj prekladateľ, publicista, redaktor, kritik, básnik a literárny historik.

Práz svoje života - kázal a učil, vychovával mladých i starých, gazdovál, zberal ľudové bytvy, učelil sa aj zahraničí. Bol všestranne nadaný okrem pedagóga, evanjelického fira, spisovateľa, zberateľa a vyznateľa ľudových rozprávok bol aj prekladateľ, publicista, redaktor, kritik, básnik a literárny historik.

Náša trieda 1.C v pamätnej izbe Pavla Dobšinského v našej škole 29. október 2017

...Dobšinského ...

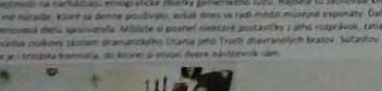
Školská trieda v 19. storočí

Školská trieda v 19. storočí

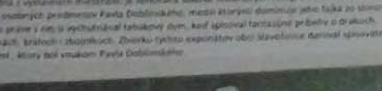
Práz svoje života - kázal a učil, vychovával mladých i starých, gazdovál, zberal ľudové bytvy, učelil sa aj zahraničí. Bol všestranne nadaný okrem pedagóga, evanjelického fira, spisovateľa, zberateľa a vyznateľa ľudových rozprávok bol aj prekladateľ, publicista, redaktor, kritik, básnik a literárny historik.

Práz svoje života - kázal a učil, vychovával mladých i starých, gazdovál, zberal ľudové bytvy, učelil sa aj zahraničí. Bol všestranne nadaný okrem pedagóga, evanjelického fira, spisovateľa, zberateľa a vyznateľa ľudových rozprávok bol aj prekladateľ, publicista, redaktor, kritik, básnik a literárny historik.

Práz svoje života - kázal a učil, vychovával mladých i starých, gazdovál, zberal ľudové bytvy, učelil sa aj zahraničí. Bol všestranne nadaný okrem pedagóga, evanjelického fira, spisovateľa, zberateľa a vyznateľa ľudových rozprávok bol aj prekladateľ, publicista, redaktor, kritik, básnik a literárny historik.

Práz svoje života - kázal a učil, vychovával mladých i starých, gazdovál, zberal ľudové bytvy, učelil sa aj zahraničí. Bol všestranne nadaný okrem pedagóga, evanjelického fira, spisovateľa, zberateľa a vyznateľa ľudových rozprávok bol aj prekladateľ, publicista, redaktor, kritik, básnik a literárny historik.

Práz svoje života - kázal a učil, vychovával mladých i starých, gazdovál, zberal ľudové bytvy, učelil sa aj zahraničí. Bol všestranne nadaný okrem pedagóga, evanjelického fira, spisovateľa, zberateľa a vyznateľa ľudových rozprávok bol aj prekladateľ, publicista, redaktor, kritik, básnik a literárny historik.

Práz svoje života - kázal a učil, vychovával mladých i starých, gazdovál, zberal ľudové bytvy, učelil sa aj zahraničí. Bol všestranne nadaný okrem pedagóga, evanjelického fira, spisovateľa, zberateľa a vyznateľa ľudových rozprávok bol aj prekladateľ, publicista, redaktor, kritik, básnik a literárny historik.

Práz svoje života - kázal a učil, vychovával mladých i starých, gazdovál, zberal ľudové bytvy, učelil sa aj zahraničí. Bol všestranne nadaný okrem pedagóga, evanjelického fira, spisovateľa, zberateľa a vyznateľa ľudových rozprávok bol aj prekladateľ, publicista, redaktor, kritik, básnik a literárny historik.

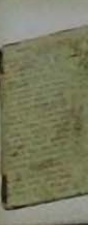
Práz svoje života - kázal a učil, vychovával mladých i starých, gazdovál, zberal ľudové bytvy, učelil sa aj zahraničí. Bol všestranne nadaný okrem pedagóga, evanjelického fira, spisovateľa, zberateľa a vyznateľa ľudových rozprávok bol aj prekladateľ, publicista, redaktor, kritik, básnik a literárny historik.

Aktívka v 19. storočí

Zápis v 18. storočí

Učebnica v 18. storočí

Fara Pavla Emanuela Dobšinského v Drienčoch

Pavla Dobšinského učebnica vopisovaná na ľavej a ústredných

Pavla Dobšinského učebnica

Práz svoje života - kázal a učil, vychovával mladých i starých, gazdovál, zberal ľudové bytvy, učelil sa aj zahraničí. Bol všestranne nadaný okrem pedagóga, evanjelického fira, spisovateľa, zberateľa a vyznateľa ľudových rozprávok bol aj prekladateľ, publicista, redaktor, kritik, básnik a literárny historik.

Paulina Dobšinská a Klementina Dobšinská v Bratislave. Paulina Dobšinská, ktorá sa narodila v Bratislave, bola prvou slovenskou učiteľkou. Jej manželom bolo Jozef Dobšinský a Klementina Dobšinská. Paulina Dobšinská bola prvou slovenskou učiteľkou. Jej manželom bolo Jozef Dobšinský a Klementina Dobšinská.

Paulina Dobšinská bola prvou slovenskou učiteľkou. Jej manželom bolo Jozef Dobšinský a Klementina Dobšinská. Paulina Dobšinská bola prvou slovenskou učiteľkou. Jej manželom bolo Jozef Dobšinský a Klementina Dobšinská.

Jozef Dobšinský

Janko Hraško

Janko Hraško

- Miesto pôsobenia:
- Revúca (historik administratívneho úradu, 8 rokov)
  - Trnava (redaktor Slovenských pohľadov, 10 dní)
  - Brezno (kaplán a katechéta, 2 roky)
  - Koňárske Bystré (mestský farár, 3 roky)
  - Banká Štátnica (profesor na škole, 3 roky)
  - Drienčany (evanjelický farár, 24 rokov)
- Zaujímavosti zo školenia:
- Malosi
  - Andrus Hnat
  - Slavko Druemiansky
  - Zeleničskí
- in Bratislava vyšla v roku 2004 zbierka 100 najkrásnejších rozprávok sveta a v nej bolo zahrnutá táto rozprávka: katechéta Slavko Dobšinský z Dobšinského Anička.

Dom Pauliny Dobšinskej v Bratislave

Paulina Dobšinská v Bratislave

Paulina Dobšinská v Bratislave

Statua Pauliny Dobšinskej v Bratislave

Statua Pauliny Dobšinskej v Bratislave

Statua Pauliny Dobšinskej v Bratislave

Dieťa s dreveným hradom

Dieťa s dreveným hradom

Dieťa s dreveným hradom

Dieťa s dreveným hradom

Dieťa s dreveným hradom

Dieťa s dreveným hradom

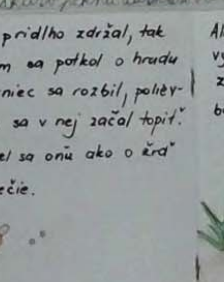
Skupina detí v Bratislave

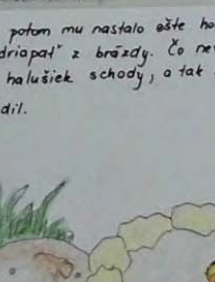
Skupina detí v Bratislave

Skupina detí v Bratislave

Skupina detí v Bratislave

Skupina detí v Bratislave

Skupina detí v Bratislave

Dieťa s dreveným hradom

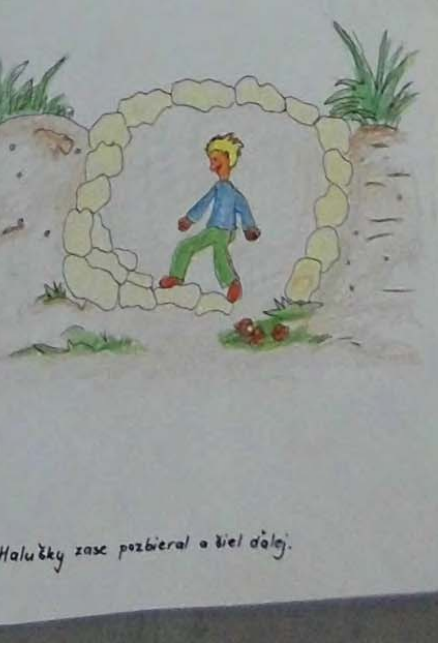
Dieťa s dreveným hradom

Dieťa s dreveným hradom

Zdalo sa, že keď ja začnem pridávať, tak sa p...
nu. Lenže v tom sa potkol o hradu...
sol do brázd. Hrnec sa rozbil, poliev...
giala a Janko Hraško sa v nej začal topiť.
o vytiahol vidličku, podoprel sa onú ako o ťa...
a počkal, kým polievka neodtečie.

Ale potom mu nastalo ešte horšie trápenie: ak...
vydriapať z brázd. Čo nevymysel? Spravil...
z halušiek schody, a tat sa s tej brázd, vysko...
bodil.

Halušky zase pozbieral a šiel ďalej.

MOJA MAČKA, LINDA

Moja mačka sa volí Linda. Má čierne, biely farby...
 ...je veľmi milá a...
 ...je veľmi milá a...
 ...je veľmi milá a...

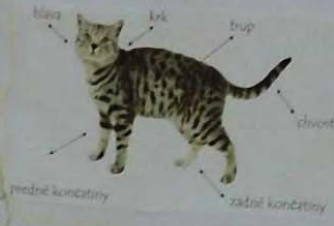
O MAČKÁCH

- prví mačky žili v Egypte
- prvými boli perzskí a ruskí
- patria k masožravcom
- ich telo je pokryté usťou, ktorá je veľmi špeciálna
- môžu byť rozdeliť na krátkosrstú a dlhosrstú
- existuje vyše 100 umených plemien a množstvo křížencov
- najväčšia je krátkosrstá

LOVÍ MAČKA

- + Mačky loví ako stopy, majú
- + Mačky sa pohybujú veľmi ľahko, čo im umožňuje preskokať to ľahko
- + Mačky sú veľmi rýchle a silné
- + Mačky sú veľmi milé a milujú si hrať

HLAVNÉ ČASTI TEĽA MAČKY

Mačky sa pohybujú veľmi ľahko a rýchlo.

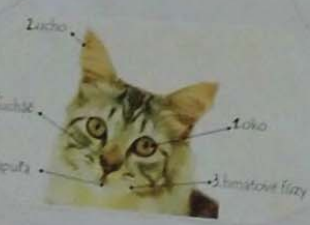
Mačky majú veľmi špeciálnu usť...
 ...ktorá im umožňuje preskokať to ľahko...
 ...ktorá im umožňuje preskokať to ľahko...

1. MAČKIE OKO

Mačky majú veľké oči...
 ...ktoré im pomáhajú vidieť v tme...
 ...ktoré im pomáhajú vidieť v tme...

HLAVA MAČKY

2. UCHO

Mačky majú veľké uši...
 ...ktoré im pomáhajú počuť...
 ...ktoré im pomáhajú počuť...

3. HRATOVÉ FÚZY

Mačky majú hrátové fúzy...
 ...ktoré im pomáhajú...
 ...ktoré im pomáhajú...

4. NOUČIAC

Mačky majú...
 ...ktoré im pomáhajú...
 ...ktoré im pomáhajú...

MAČKIE PRAVÉ

Mačky majú...
 ...ktoré im pomáhajú...
 ...ktoré im pomáhajú...

MAČKIA RODINKA

Mačky...
 ...ktoré im pomáhajú...
 ...ktoré im pomáhajú...

POTRAVA

Mačky...
 ...ktoré im pomáhajú...
 ...ktoré im pomáhajú...